

Skrifstofa stefnumótunar og innleiðingar
Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið
Skuggasund 1
101 Reykjavík

Reykjavík, 9. október 2023
E-2023-246 LV/00.11

Efni: Umsögn Landsvirkjunar um frumvarp til laga um breytingu á lögum um loftslagsmál (viðskiptakerfi ESB með losunarheimildir)

Vísað er til máls nr.173/2023 sem auglýst er til umsagnar í Samráðsgátt stjórnvalda. Um er að ræða innleiðingu tilskipana um viðskiptakerfi ESB með losunarheimildir hvað varðar losun frá flugstarfsemi, iðnaði, sjóflutningum, vegasamgöngum, húshitun og smærri iðnaði. Landsvirkjun hefur kynnt sér efni frumvarpsins og þakkar tækifærið til umsagnar.

EU ETS kerfið er meðal stærstu verkfæra Evrópu er kemur að samdrætti í losun og eru markmið þess metnaðarfull og framkvæmanleg á sama tíma, sem er ekki síst fyrir tilstuðlan hvatamiðaðrar uppsetningar kerfisins varðandi viðskiptakerfi með losunarheimildir.

Hér er um að ræða innleiðingu tveggja mismunandi tilskipana sem snúa báðar að uppfærslu ETS kerfisins. Annars vegar er um að ræða tilskipun 2023/758 um flugstarfsemi, og hins vegar tilskipun 2023/959 um iðnað, sjóflutninga og ETS 2 kerfið um byggingar, vegasamgöngur og smærri iðnað. Landsvirkjun fagnar áformum íslenskra stjórnvalda um innleiðingu umræddra gerða sem er skýrt merki um vilja og markmið stjórnvalda til að stuðla að auknum samdrætti í losun. Áform um samhliða innleiðingu þessara tilskipana vekur þó athygli m.t.t. ósamræmis í stöðu þeirra innan innleiðingarferils meðal EFTA-ríkja.

Athugasemdir Landsvirkjunar snúa aðallega að tilskipun 2023/959, sem kveður m.a. á um ETS 2, og mikilvægi þess að innleiða hana með réttum og skýrum hætti í íslensk lög. Landsvirkjun leggur áherslu á að gæta þess að innleiðing hennar verði með sama hætti og gengur og gerist í Evrópu. Við innleiðingu þessarar gerðar ber þannig að hafa í huga markmið Evrópusambandsins, sem og túlkun víða um Evrópu á því hvað fellur undir ETS 2 og hvað er utan þess kerfis. Í tilskipun 2023/959 kemur skýrt fram að þar sem losunarstuðull vindorku, vatnsafls og jarðvarma er núll, falli þessir endurnýjanlegu orkugjafar utan ETS 2 kerfisins sbr. Annex III í tilskipun 2023/959. Landsvirkjun ítrekar þannig mikilvægi þess að ekki verði gengið lengra í innleiðingu og túlkun EES-gerða en nágrannalönd okkar og að forðast beri gullhúðun er kemur að lagasetningu sem sækir sér stoð í EES-gerðir.

Ljóst er að með innleiðingu ETS 2, sem verður rekið samhliða hefðbundna ETS kerfinu, er verið að kynna til leiks nýtt fyrirkomulag sem felur í sér viðskiptakerfi með losunarheimildir sem nær til nýrra geira. Markmið ETS 2 kerfisins er meðal annars að ná fram um 62% samdrætti í losun. Mikilvægt er að gefa hagaðilum tækifæri og rými til þess að undirbúa sig fyrir umrædda lagasetningu og ekki síst fyrir aðlögun atvinnulífsins að þessu nýja kerfi.

Meðal annarra atriða sem æskilegt væri að skýra er tímaramminn á gildistöku þessarar gerðar en við innleiðingu hennar munu „additional sectors“ þurfa að sæta nýjum reglum er varða vöktun, skýrslugjöf, sannprófun og leyfisveitingar frá og með 1. janúar 2025. Landsvirkjun ítrekar mikilvægi þess að íslensk stjórnvöld gæti skýrleika við túlkun gildissviðs ETS 2 kerfisins og að það liggi fyrir áður en gerð þessi verður innleidd í heild sinni í íslensk lög.

Virðingarfyllt,

Kristín Linda Árnadóttir
Aðstoðarforstjóri

Pórólfur Nielsen
Forstöðumaður stefnumótunar og sjálfbærni